

Агата Кристи

Джейн търси работа

Джейн Кливланд шумно прелисти страниците на „Дейли Лидър“ и въздъхна. Дълбока въздишка, идваща от най-съкровените кътчета на душата ѝ. С отвращение погледна към масата с мраморен плот, вареното яйце, поставено върху филийка препечен хляб и чашата с чай. Не защото не бе гладна. Нищо подобно. Беше ужасно гладна. В този момент ѝ се искаше да изяде фунт и половина¹ добре приготвен бифтек с пържени картофи или може би със зелен боб, и всичко това придружено с нещо, по-печатляващо от чая, например вино.

Но млади жени, чиито финанси са в ужасно състояние, не могат да избират.

Джейн беше щастлива, че можеше да си поръча варени яйца и чаша чай. По всяка вероятност утре няма да може да си го позволи. Освен ако...

Още веднъж погледна към колонките с обяви. Казано простичко, Джейн беше без работа и положението ставаше нетърпимо. Аристократичната дама, която държеше мизерното общежитие, я гледаше с подозрение.

„И все пак – си каза Джейн, възмутено вирвайки брадичка, което ѝ беше навик, – и все пак аз съм интелигентна, привлекателна и добре възпитана. Какво повече може да се желае?“

Според „Дейли Лидър“ търсеха се стенографи с голям опит, мениджъри за търговски къщи с малък капитал, който да инвестират, работнички в птицеферми, които ще получават дял от печалбата (тук отново се изискваше малък капитал) и безброй готвачи, чистачки и прислужнички, особено прислужнички.

„Не бих имала нищо против да бъда прислужничка – каза си Джейн, – но и като такава никой не би ме взел щом нямам опит. Бих могла да отида някъде дори като «амбициозно младо момиче», но на амбициозните млади момичета плащат толкова, че просто не си струва да се коментира.“

Отново въздъхна, подпря вестника пред себе си и нападна яйцето с цялата енергичност на млад и здрав човек.

Когато и последната хапка беше унищожена, тя пак разлисти вестника и докато допиваше чая си, прегледа колонката за лични обяви, която винаги беше последната ѝ надежда.

Ако притежаваше няколко хиляди лири, всичко щеше да бъде съвсем лесно. Имаше поне седем уникални възможности – като при

1. Един фунт е равен на 453 грама. – Б.пр.

всичките се получаваха не по-малко от три хиляди на година. Устните на Джейн леко се извиха.

– Ако имах две хиляди лири – промърмори тя, – щях да си ги пазя много грижливо.

Хвърли бърз поглед надолу, до края на колонката и после нагоре с лекота, придобита от дългата практика.

Имаше една дама, която даваше големи суми за стари дрехи: „Освобождаване от излишното в дамските гардероби директно от дома ви“. Имаше господата, които купуваха всичко, но най-вече зъби. Имаше титуловани дами, заминаващи в чужбина, които биха се отървали от кожените си дрехи на смешна цена. Имаше един нещастен свещеник, една трудолюбива вдовица и офицер-инвалид, които се нуждаеха от парична помощ, варираща от петдесет до две хиляди лири. Изведнъж Джейн се спря. Остави чашата с чай и отново прочете обявата.

– В нея има уловка, разбира се – процеди тя. – В тези неща винаги има уловки. Трябва да внимавам. Но все пак...

Обявата, която така заинтригува Джейн Кливланд, гласеше:

„Ако млада дама между двадесет и пет и тридесет години, очи – тъмносини, руса коса, черни мигли и вежди, правилен нос, слаба, височина – пет фута и седем инча², добър имитатор и говореща френски, се отбие на улица Ендерслей 7, между пет и шест часа след обяд, ще научи нещо, което ще е в нейна полза.“

– „Простодушната Гуендолин или защо момичетата грешат“ – процеди Джейн. – Положително ще трябва да внимавам. И все пак подробностите са прекалено много. Чудя се... Хайде пак да ги прочета. „Между двадесет и пет и тридесет“, аз съм на двадесет и шест. „Очи – тъмносини“, това е добре. „Руса коса, черни мигли и вежди“ – всичко до тук е О'кей. „Правилен нос“ – даа, във всеки случай достатъчно правилен. Не е изкривен като кука, нито пък стърчи нагоре. И съм слаба, дори за днешните представи. Само пет фута и шест инча съм, но пък бих могла да нося високи токчета. Добър имитатор съм, не изключително добър, но мога да имитирам гласовете на хората. Говоря френски като ангел или като францужойка. Фактически съм съвсем подходяща. Би трябвало да скачат от радост, когато се появя. Джейн Кливланд, нападни и победи!

Джейн решително откъсна обявата и я постави в ръчната си чанта. После поиска сметката си с нови, бодри нотки в гласа.

2. приблизително 174 см. – Б.пр.

В пет без десет тя вече проучваше квартала около улица Ендърсли. Беше малка уличка, притисната между две по-големи, в близост до площад Оксфорд. Изглеждаше мрачна, но не будеше подозрение.

Номер седем по нищо не се различаваше от съседните къщи. Състоеше се, както и те, от офиси. Но поглеждайки натам, Джейн за пръв път осъзна, че не е единственото синеоко, русокосо, слабо момиче с правилен нос, между двадесет и пет и тридесет години. Очевидно Лондон беше пълен с такива и поне четиридесет или петдесет от тях се бяха събрали навън пред сградата на улица Ендърсли, номер 7.

„Конкуренция. По-добре бързо да застана на опашката“ – каза си тя.

Направи го точно когато още три момичета завиха по улицата. Други ги последваха. Джейн се забавляваше, като правеше критична преценка на стоящите в съседство с нея. Винаги успяваше да открие нещо нередно – руси мигли, вместо тъмни, очи по-скоро сиви, отколкото сини, руса коса, дължаща цвета си на фризьора, а не на природата. Интересно разнообразие от носове и фигури, които само при безкрайна снизходителност биха могли да се нарекат слаби. Почувства се с приповдигнато настроение и си помисли: „Като цяло вярвам, че имам толкова добри шансове, колкото и всички останали. Чудя се за какво ли става дума. Сигурно набират красавици.“

Опашката се придвижваше бавно, но сигурно, напред. Скоро се появи втори поток от момичета, които излизаха от вътрешността на сградата. Някои от тях вирваха глава, някои се усмихваха неестествено. Джейн с радост промърмори:

– Отхвърлени. Много се надявам вътре да не се е препълнило, преди да вляза.

А опашката продължаваше да се придвижва напред. Забеляза как момичетата неспокойно впираха очи в малки огледалца и отчаяно си пудреха носовете. Наляво и надясно се размахваха червила.

„Искаше ми се да имам по-хубава шапка“ – тъжно си каза Джейн. Най-после дойде нейният ред. Влезе в сградата и се озова в антре. От едната страна имаше стъклена врата с надпис „Кантора Катбъртсънс“. През тази врата минаваха, една по една, кандидатките. Тя въздъхна дълбоко и влезе.

Беше помещение очевидно предназначено за чиновници. В дъното имаше друга стъклена врата. Насочиха Джейн към нея и тя се запъти натам. Намери се в по-малка стая. Вътре имаше голямо бюро, а зад него – мъж на средна възраст, с остър поглед и големи мустаци, приличащ на

чужденец. Огледа Джейн, после посочи една врата от лявата си страна.

– Изчакайте там, моля – нареди ѝ той.

Джейн се подчини. Стаята, в която влезе, не беше празна. По столовете се бяха настанили пет момичета и всичките се поглеждаха предизвикателно. На Джейн ѝ стана ясно, че е причислена към подходящите кандидатки и настроението ѝ се повиши. Независимо от това беше принудена да признае, че тези пет момичета, що се отнася до условията в обявата, бяха точно толкова подходящи, колкото и тя.

Времето течеше. Очевидно през вътрешния офис минаваше потокът от момичета. Повечето бяха отпращани през друга врата, водеща в коридора, но от време на време при тях идваше ново момиче и избраната групичка се увеличаваше. В шест и половина се бяха събрали четиринадесет момичета.

Джейн чу шепот откъм вътрешния офис и после приличащият на чужденец господин, на който мислено беше сложила прякора „полковника“ поради военния тип на мустаците му, се показва на вратата и съобщи:

– Ако обичате, дами, ще разговарям с вас една по една. По реда, по който дойдохте, ако обичате.

Джейн, разбира се, беше шеста. Минаха двадесет минути преди да я извикат. „Полковникът“ стоеше с ръце на гърба. Подложи я на интензивен разпит, провери познанията ѝ по френски и я измери на височина.

– Възможно е, мадмоазел, да сте подходяща. Не знам, но е възможно – отбеляза на френски той.

– Мога ли да попитам за каква работа става дума? – престаши се Джейн.

– Това все още не мога да ви кажа – вдигна рамене той. – Ако ви изберат, ще разберете.

– Изглежда много загадъчно. Не бих могла да приема, без да знам подробностите – възрази Джейн. – Мога ли да попитам дали е свързано със сцената?

– Сцената? Съвсем не.

– О! – изненада се тя.

Той я наблюдаваше внимателно.

– Изглеждате интелигентна. А дискретна ли сте?

– Колкото пожелаете. А какво ще ми кажете за заплащането? – попита спокойно Джейн.

– Заплащането ще бъде две хиляди лири за две седмици работа.

– О! – възкликна тихо момичето.

Споменатата огромна сума я слиса и ѝ трябваше малко време, за да дойде на себе си.

„Полковникът“ отново заговори:

– Вече избрах и една друга дама. Двете сте еднакво подходящи. Може да има и други, с които още не съм разговарял. Ще ви дам инструкции какво следва да направите. Известен ли ви е хотел „Харидж“?

Джейн остана с отворена уста. Кой в Англия не знае за „Харидж“? Този прочут хотел беше разположен скромно на една странична уличка в Мейфѐър и, както му е редът, в него отсядаха известни личности и кралски особи. Дори и тази сутрин Джейн беше прочела за пристигането на Великата херцогиня Полин от Острава. Беше пристигнала, за да открие голям базар в помощ на руските бежанци и, разбира се, бе отседнала в прочутия хотел.

– Да – отговори на въпроса Джейн.

– Много добре. Идете там. Попитайте за граф Стрептич. Изпратете му визитната си картичка. Имате ли такава?

Джейн извади една. „Полковникът“ я взе и написа в гълчето миниатюрно „п“, после ѝ я върна.

– Така ще е сигурно, че графът ще ви приеме. Ще разбере, че аз ви изпращам. Окончателното решение зависи от него и от един друг човек. Ако прецени, че сте подходяща, ще ви обясни за какво става дума и можете да приемете или да отхвърлите предложението му. Това задоволява ли ви?

– Напълно – отвърна момичето.

„До тук – прошепна си тя, излизайки на улицата – не виждам клопката. И все пак трябва да я има. Никъде не дават пари за нищо. Трябва да е престъпление! Не остава нищо друго.“

Настроението ѝ се промени. Джейн нямаше съвсем отрицателно отношение към престъплението. Напоследък вестниците бяха пълни с истории за най-различни момичета-бандити. Тя сериозно се бе замислила да стане една от тях, ако не успее да си намери работа.

С лек трепет премина през портала на „Харидж“, който беше нещо изключително. Повече от всякога ѝ се искаше да има нова шапка.

Но смело отиде до рецепцията, извади визитната си картичка и без сянка на колебание попита за граф Стрептич. Стори ѝ се, че чиновникът я изгледа с любопитство. Той обаче взе картичката ѝ и я подаде на едно пиколо. Даде му някакви инструкции, но толкова тихо, че Джейн не долови и дума. Скоро пиколото се върна и я покани да го последва. Качиха се нагоре с асансьора и по един коридор стигнаха до широка, двойна

врата, на която момчето почука. Миг по-късно Джейн се намери в голяма стая пред висок слаб мъж със светла брада, който държеше визитната ѝ картичка в отпуснатата си, много бяла ръка.

– Госпожица Джейн Кливланд – прочете бавно той. – Аз съм граф Стрептич.

Устните му се разтеглиха в нещо, което вероятно трябваше да представлява усмивка, откривайки два реда бели равни зъби, но не се получи нужния ефект.

– Разбирам, че кандидатствате във връзка с нашата обява. Любезният полковник Кранин ви е изпратил тук – продължи графът.

„Той наистина бил полковник“ – помисли си Джейн, доволна от своята проникателност, но само кимна с глава.

– Ще ме извините ли, ако ви задам няколко въпроса?

Не изчака отговор, а започна да разпитва Джейн по начин, много приличащ на този на полковника. Отговорите ѝ изглежда го задоволиха. Кимна един-два пъти.

– А сега, мадмоазел, ще ви помоля бавно да отидете до вратата и да се върнете.

„Може би искат да ме правят манекен – предположи Джейн, като изпълни молбата. – Но на манекен не биха платили две хиляди лири. И все пак предполагам, че е по-добре все още да не задавам въпроси.“

Граф Стрептич се мръщеше и почукваше с ослепително белите си пръсти по масата. Внезапно стана и отваряйки вратата на съседната стая, заговори с някой там.

Върна се и седна на мястото си, а една ниска дама на средна възраст влезе и затвори вратата след себе си. Беше закръглена и ужасно грозна, но въпреки това имаше вид на важна особа. Графът попита:

– Е, Анна Михайловна, какво мислите за нея?

Дамата огледа Джейн от горе до долу така, сякаш момичето беше восьмична фигура от изложба. Изобщо не поздрави.

– Може да свърши работа. Действителната прилика, в истинския смисъл на думата, е много малка. Но фигурата, цвета на косата и очите са много близки, по-близки от тези на останалите. А вие как мислите, Феодор Александрович? – попита най-после тя.

– Съгласен съм с вас, Анна Михайловна.

– Говори ли френски?

– Френският ѝ е отличен.

Джейн все повече и повече се чувстваше като статуя. Никой от тези странни хора изглежда не си спомняше, че тя е човешко същество.

– Но дали ще бъде дискретна? – попита дамата и намръщено погледна момичето.

– Това е принцеса Попоренски. Тя пита дали можете да бъдете дискретна – обясни на френски граф Стрептич.

Джейн се обърна към принцесата и отвърна:

– Докато не ми обясните ситуацията, едва ли мога да дам някакви обещания.

– Така е, както казва малката. Мисля, че е интелигентна, Феодор Александрович, по-интелигентна от другите. Кажете ми, малката, дали си и смела? – попита дамата.

– Не знам. Не обичам особено да ми причиняват болка, но мога да я понеса – каза озадачено Джейн.

– А! Не исках да кажа това. Нямах нищо против опасностите, нали?

– О! Опасностите! Това не е проблем. Обичам опасностите – заяви момичето.

– И сте бедна? Бихте искали да спечелите много пари?

– Не ще и дума – рече Джейн с чувство, близко до ентузиазъм.

Граф Стрептич и принцеса Попоренски се спогледаха. После едновременно кимнаха.

– Да ѝ обясня ли за какво става въпрос, Анна Михайловна? – попита той.

Принцесата поклати глава.

– Нейно височество иска да направи това сама.

– Не е нужно... и е неразумно.

– Въпреки всичко нейната заповед е такава. Аз трябва да ѝ представя момичето, веднага щом приключите с нея.

Стрептич сви рамене. Очевидно не беше доволен. Но също така очевидно бе, че нямаше намерение да не се подчини на заповедта. Обърна се към Джейн и рече:

– Принцеса Попоренски ще ви представи на Нейно височество Великата херцогиня Полин. Не се притеснявайте.

Джейн ни най-малко не се притесняваше. Беше очарована от идеята да бъде представена на истинска жива Велика херцогиня. Не споделяше идеите на социалистите, а за момента дори бе престанала да се тревожи за шапката си.

Принцеса Попоренски я поведе през помещението. Имаше доста олюляваща се походка, но излъчваше достойнство въпреки тромавото тяло. Преминаха през свързващата стая, която представляваше нещо

като преддверие и принцесата почука на вратата на отсрещната стена. Отвърте се чу отговор. Принцесата отвори вратата и влезе, а Джейн вървеше плътно по петите ѝ. Дамата тържествено обяви:

– Позволете, мадам, да ви представя госпожица Джейн Кливланд.

Младата жена, която седеше на голямо кресло в другия край на стаята, скочи от мястото си и изтича напред. Погледна внимателно Джейн за минута-две и после весело се засмя:

– Но това е чудесно, Анна. Никога не съм предполагала, че ще имаме такъв успех. Елате, нека се погледнем една до друга.

Хващайки Джейн за ръка, тя я повлече през стаята и двете застанаха пред голямо огледало, закрепено на стената, на което се виждаха в цял ръст.

– Виждате ли? Перфектно сходство! – извика радостно тя.

В мига, в който видя Великата херцогиня Полин, Джейн започна да се досеща. Нейно височество беше млада жена, може би година-две по-възрастна от Джейн. Имаше същата руса коса и слаба фигура. Беше може би мъничко по-висока. Сега, както бяха застанали една до друга, приликата беше съвсем очевидна. Бяха почти еднакви.

Великата херцогиня плесна с ръце. Изглеждаше изключително приятна млада дама.

– Отлично! – възкликна тя. – Анна, трябва да поздравите Феодор Александрович от мое име. Той наистина се справи добре.

– Мадам, тази млада жена все още не знае какво се иска от нея – промълви с тих глас принцесата.

Вече по-спокойно великата херцогиня каза:

– Наистина. Забравих. Е, аз ще ѝ обясня. Оставете ни сами, Анна Михайловна.

– Но, мадам...

– Казах ви да ни оставите сами – тропна сърдито с крак тя.

Анна Михайловна напусна стаята с голямо нежелание. Нейно височество седна и с жест подкани Джейн да направи същото.

– Досадни са тези възрастни жени – отбеляза тя, – но човек не може без тях. Анна Михайловна е по-добра от останалите. А сега, госпожице... а, да, госпожице Джейн Кливланд. Името ви ми харесва. Вие също. Приятна сте. Веднага познавам дали хората са приятни.

– Много проникателно от ваша страна, мадам – каза Джейн, заговаряйки за пръв път.

– Проницателна съм – съгласи се спокойно Полин. – А сега ще ви обясня как стоят нещата. Не че има много за обясняване. Знаете

историята на Острава. На практика всички от семейството ми са мъртви, избити от комунистите. Аз съм, може би, последната от моя род. Жена съм и не мога да се възкача на престола. Мислите, че ще ме оставят на мира? Не, където и да отида, правят опити да ме убият. Абсурдно, нали? Тези прогизнали от водка грубияни, които нямат чувство за мярка.

– Разбирам – кимна Джейн, чувствайки, че от нея се иска да каже нещо.

– Повечето време живея в уединение, там, където мога да взема предпазни мерки, но от време на време трябва да участвам в публични церемонии. Например, докато съм тук трябва да присъствам на няколко публични прояви. А също и в Париж, на връщане. Знаете ли, в Унгария имам имение. Там има чудесни развлечения.

– Наистина ли? – обади се Джейн.

– Превъзходни. Обожавам развлеченията. Освен това... не трябва да ви го казвам, но ще го направя, защото сте ми много симпатична... Виджате ли, за мен се градят планове... много тайно. Така или иначе много е важно да не бъда убита през следващите две седмици.

– Но полицията със сигурност... – започна Джейн.

– Полицията? О, да вярвам, че те са много добри. И ние също си имаме тайни агенти. Възможно е да ме предупредят за кога е насрочено покушението. Но пък може и да не ме предупредят. – Тя сви рамене.

– Започвам да разбирам – промълви бавно Джейн. – Искате да заемем вашето място?

– Само при определени случаи – обясни енергично Великата херцогиня. – Трябва да сте някъде наблизко, разбирате ли? Може да сте ми нужна два, три или четири пъти през следващите две седмици. Всеки път ще бъде във връзка с някаква обществена проява. Естествено, не бихте могли да ме представлявате в каквито и да е интимни отношения.

– Разбира се – съгласи се Джейн.

– Със сигурност ще се справите много добре. Много умно беше от страна на Феодор Александрович, че се сети за обявата, нали?

– Ами ако ме убият? – попита Джейн.

– Разбира се, има риск – сви отново рамене кралската особа, – но нашата секретна информация сочи, че искат да ме отвлекат, а не направо да ме убият. Но ще бъде съвсем искрена. Винаги е възможно да хвърлят бомба.

– Разбирам – кимна Джейн.

Опита се да подражава на безгрижното поведение на Полин. Много ѝ се искаше да стигнат до въпроса за парите, а не виждаше как най-

добре да подхване темата. Но Полин ѝ спести затруднението, като небрежно каза:

– Разбира се, ще ви платим добре. Сега не мога да си спомня точно колко предложи Феодор Александрович, във франкове или в крони.

– Полковник Кранин спомена нещо за две хиляди лири – каза Джейн.

– Точно така беше – рече със светнало лице Полин, – сега си спомням. Достатъчно е, надявам се? Или по-скоро бихте искали три хиляди?

– Е, ако за вас е все едно, нека бъдат три хиляди – отвърна Джейн.

– Виждам, че сте делова. Бих желала и аз да съм такава. Но изобщо нямам представа от пари. Трябва да имам всичко, което пожелае – обясни приветливо Великата херцогиня.

На Джейн това ѝ изглеждаше прост, но предизвикващ възхищение начин на мислене. Полин замислено продължи:

– Разбира се, както казвате, опасност има. Въпреки че не ми прилича на човек, който има нещо против опасностите. Аз самата нямам. Надявам се, няма да си помислите, че искам да заемете мястото ми, защото съм страхлива? Виждате ли, за Острава е много важно да се омъжи и да имам поне двама сина. Няма значение какво ще стане след това с мен.

– Разбирам – каза Джейн.

– И приемате?

– Да. Приемам – отвърна решително англичанката.

Полин енергично плесна няколко пъти с ръце. Веднага се появи принцеса Попоренски. Великата херцогиня ѝ обясни:

– Казах ѝ всичко, Анна. Ще направи онова, което искаме и ще получи три хиляди лири. Кажи на Феодор да си го отбележи. Тя наистина много прилича на мен, нали? Но мисля, че изглежда по-добре.

Принцесата излезе, полюлявайки се от стаята и се върна с граф Стрепич.

– Уредихме всичко, Феодор Александрович – съобщи господарката.

Той се поклонил и като изгледа Джейн със съмнение, попита:

– Чудя се дали ще можете да изиграете ролята си?

– Ще ви покажа – обади се внезапно момичето и се обърна към Великата херцогиня. – Позволявате ли, госпожо?

Последната възторжено кимна.

Джейн стана и каза:

– Но това е чудесно, Анна. Никога не съм предполагала, че ще

имаме такъв успех. Елате, нека се погледнем една до друга. – И тя повлече другото момиче към огледалото, както беше направила Полин. – Виджате ли? Перфектно сходство!

Думите, маниерите и жестикулациите ѝ бяха отлична имитация на посрещането ѝ от Полин. Принцесата кимна с глава и одобрително промърмори:

– Много добре. Би излъгала повечето хора.

– Много сте способна. Не бих могла да имитирам никой друг, дори ако от това зависи животът ми – каза с одобрение Полин.

Джейн ѝ повярва. Вече ѝ беше минало през ума, че Полин е млада жена, с която имат много общо.

– Анна ще уреди с вас подробностите – продължи Нейно височество. – Анна, заведете я в спалнята ми. Нека проба някои от моите дрехи.

Кимна грациозно за довиждане и принцеса Попоренски изведе Джейн от стаята.

– Ето, с това ще е облечена Нейно височество при откриването на базара – обясни възрастната дама, показвайки едно смело творение в бяло и черно. – Ще бъде след три дни. Може да ви се наложи да се появи-те вместо нея там. Не знаем. Все още не сме получили информация.

По молба на Анна Джейн свали своите износени дрехи и премери роклята. Стоеше ѝ чудесно.

– Почти идеално – изрази одобрението си принцесата, – само малко ви е дълга, защото сте по-ниска с около един инч от Нейно височество.

– Това се поправя лесно. Забелязах, че Великата херцогиня носи обувки с ниски токчета. Ако съм със същия вид обувки, но с високи токчета, всичко ще бъде наред – каза бързо Джейн.

Анна Михайловна ѝ показва обувките, които Великата херцогиня обикновено носеше с роклята. Кожа от гущер, с напречна кашка. Джейн запомни модела и уреди да получи един чифт точно като този, но с други токчета.

– Би било добре да имате рокля, съвсем различна по цвят и материал от тази на Нейно височество – каза Анна Михайловна. – Тогава, ако се наложи много бързо да си смените ролите вероятността да го забележат е малка.

Джейн помисли и рече:

– Какво ще кажете за огнено-червен марокен? И бих могла да си сложа пенсне с обикновени стъкла. Това много променя вида.

И двете предложения бяха одобрени и те продължиха с други подробности.

Джейн напусна хотела с банкноти на стойност сто лири в портмонето си и с инструкции да закупи нужните ѝ неща и да ангажира стаи в хотел „Блиц“ на името на госпожица Монтресор от Ню Йорк.

Два дни след това граф Стрепич ѝ се отби там.

– Наистина има промяна – каза той, като се поклони.

В отговор Джейн му се поклони с насмешка. Наслаждаваше се много на новите си дрехи и луксозния живот. С въздишка каза:

– Всичко това е много хубаво. Но предполагам, вашата визита означава, че трябва да поработя и да заслужа парите си.

– Така е. Получихме информация. Изглежда е възможно да направят опит да отвлекат Нейно височество по пътя от базара към хотела. Базарът ще бъде, както знаете, в Ориън хаус, на около десет мили извън Лондон. Нейно височество е принудена да присъства на базара, тъй като графиня Анчестър, която го организира, я познава лично. Но аз измислих следния план.

Джейн слушаше внимателно, докато той го описваше. Зададе няколко въпроса и накрая заяви, че отлично е разбрала ролята, която трябва да изиграе.

Следващата сутрин беше свежа и ясна – идеален ден за едно от големите събития на лондонския сезон – базара в Ориън хаус, организиран от графиня Анчестър в помощ на остравските бежанци в Англия.

Имайки предвид несигурния английски климат, базарът се провеждаше в обширните зали на Ориън хаус. От петстотин години тази сграда беше собственост на графовете Анчестър. Бяха взети под наем много колекции, а мило хрумване беше подаръкът от сто светски жени, които дадоха по една перла от собствените си огърлици. Всяка перла щеше да се продава на търг през втория ден. Предвиждаха се и многобройни допълнителни атракции и изненади в парка на имението.

Джейн, в ролята на госпожица Монтресор, пристигна там рано. Носеше рокля от марокен в огненочервен цвят и малка червена клоширана шапчица. На краката си имаше обувки от гущерова кожа с високи токчета.

Пристигането на Великата херцогиня Полин беше голямо събитие. Придружиха я до трибуната и както подобава, едно малко дете ѝ поднесе букет рози. Тя държа кратка, но очарователна реч и обяви базара за открит. Граф Стрепич и принцеса Попоренски бяха на нейно разположение.

Носеше роклята, която Джейн беше видяла – бяла със смело оформена черна гарнитура, а шапчицата ѝ беше черна и клоширана, с

изобилие от бели пера, падащи надолу от ръба ѝ и с малък дантелен воал, стигащ до средата на лицето ѝ. Джейн се усмихна.

Великата херцогиня обиколи базара, като се спираше пред всяка сергия и направи малко покупки. Беше много грациозна. После се приготви да си тръгва.

Джейн побърза да изиграе ролята си. Помоли да размени няколко думи с принцеса Попоренски и поиска да бъде представена на Великата херцогиня.

С ясен глас Полин каза:

– О, да! Госпожица Монтресор, спомням си името. Тя е американска журналистка, струва ми се. Направила е много за нашата кауза. С удоволствие ще дам кратко интервю за вестника ѝ. Има ли някъде стая, където няма да ни безпокоят?

Веднага предоставиха на Великата херцогиня един малък вестибюл и граф Стрептич отиде да доведе госпожица Монтресор. Щом той се оттегли, оставяйки ги на грижите на принцеса Попоренски, бързо си размениха дрехите.

Три минути по-късно вратата се отвори и Великата херцогиня се появи, като държеше букета от рози, вдигнат нагоре към лицето.

Покланяйки се грациозно и казвайки на френски няколко думи за сбогом на лейди Анчестър, тя излезе и се качи в колата, която я чакаше. Принцеса Попоренски зае своето място до нея и колата потегли. Джейн каза:

– Е, това е то. Чудя се как се справя „госпожица Монтресор“?

– Никой няма да я забележи. Може тихо да се измъкне.

– Така е. Представих се добре, нали? – попита момичето.

– Чудесно изиграхте ролята си.

– Защо графът не е с нас?

– Беше принуден да остане. Някой трябва да се грижи за безопасността на Нейно височество.

– Надявам се да не хвърлят бомби. Ей, ние се отклоняваме от главния път. Защо? – попита загрижено Джейн.

Набирайки скорост, колата се носеше по страничен път.

Джейн подскочи и възмутено заговори на шофьора. Той само се засмя и увеличи скоростта. Тя отново потъна в седалката и каза:

– Вашите тайни агенти се оказаха прави. Вече работим в полза на каузата. Предполагам, че колкото по-дълго успее да задържа положението, толкова по-безопасно ще бъде за Великата херцогиня. Във всеки случай трябва да ѝ дадем време да се върне безопасно в Лондон.

Надвисналата опасност приповдигна настроението на Джейн. Тя не беше възхитена от вероятността да бъде хвърлена бомба към колата, но този вид приключения допадаха на жаждата ѝ за развлечения.

Внезапно колата рязко спря, а спирачките изскърчаха. Един мъж скоочи на стъпалото. В ръката му имаше револвер.

– Горе ръцете! – изръмжа той.

Принцеса Попоренски бързо ги вдигна, но Джейн само го погледна надменно и продължи да държи ръце в скута си. Обърна се към спътничката си и на френски каза:

– Попитайте го какво означава това безобразие.

Но преди последната да има време да си отвори устата, мъжът се намеси. Изсипа порой от думи на някакъв чужд език.

Джейн нищо не разбра и просто сви рамене, без да каже нищо. Шофьорът беше станал от мястото си и се присъедини към другия мъж. Захили се и попита:

– Знатната дама би ли желала да слезе?

Повдигайки отново цветята към лицето си, Джейн излезе от колата. Принцеса Попоренски я последва.

– Знатната дама би ли дошла насам?

Джейн не обърна внимание на неговото подигравателно, арогантно поведение и доброволно тръгна към ниска къща, разположена на около сто ярда³ от мястото, където беше спряла колата. Пътят беше задънен и свършваше при портата, а от там до тази очевидно изоставена сграда водеше алея.

Нападателят, все още размахвайки пистолета си, вървеше непосредствено зад двете жени. Когато се качваха по стълбите, той бързо мина покрай тях и рязко отвори една врата в ляво. Стаята беше празна. В нея очевидно специално бяха поставени маса и два стола.

Джейн влезе и седна. Анна Михайловна я последва. Мъжът затръшна вратата и завъртя ключа.

Джейн отиде до прозореца и погледна навън.

– Бих могла, разбира се, да скоча навън – отбеляза тя, – но няма да стигна далече. Не, за сега просто ще трябва да стоим тук и да се опитаме да се възползваме от ситуацията. Чудя се дали ще ни донесат нещо заядене.

Около половин час по-късно получи отговор на въпроса си.

Донесоха голяма паница супа, от която излизаше пара и я

3. Един ярд е равен на 91.4 см. – Б.пр.

поставиха на масата пред нея. Също и две парчета сух хляб.

– Очевидно не предвиждат никакъв лукс за аристократите. Вие ли ще започнете или аз? – попита весело Джейн, когато отново затвориха и заключиха вратата.

Принцеса Попоренски с ужас отхвърли самата идея за храна.

– Как бих могла да ям? Кой знае на какви опасности е изложена господарката ми.

– При нея всичко е наред. Тревожа се за себе си. Знаете, че тези хора съвсем няма да са доволни, когато разберат, че са заловили не когото трябва. Всъщност биха могли да се държат много неприятно. Ще се правя на надменна Велика херцогиня колкото мога по-дълго и ще избягам, ако се появи възможност – заключи Джейн.

Принцеса Попоренски не отговори.

Джейн беше гладна и изяде цялата супа. Тя имаше особен вкус, но беше гореща и апетитна.

След това почувства, че много ѝ се спи. Принцеса Попоренски изглежда тихо плачеше. Момичето се намести на стола по възможно най-удобния начин и отпусна глава.

Заспа.

Джейн се стресна и събуди. Струваше ѝ се, че е спала много дълго. Главата ѝ тежеше и се чувстваше зле. Тогава видя нещо, което я накара веднага да се разсъни напълно.

Беше облечена в огненочервената рокля от марокен.

Стана и се огледа наоколо. Да, все още се намираще в стаята на празната къща. Всичко бе точно както преди да заспи, с изключение на две неща. Първо – принцеса Попоренски вече не седеше на другия стол и второ – необяснимата промяна в собственото ѝ облекло.

– Не може да съм сънувала – каза си на глас тя. – Защото, ако бях сънувала, нямаше да съм тук.

Погледна към прозореца и отбеляза друг съществен факт. Когато заспа, през прозореца влизаше слънчева светлина. Сега къщата хвърляше отчетлива сянка на огрения от слънцето път.

„Къщата гледа на запад – помисли си тя. – Беше следобед, когато заспах. Следователно сега трябва да е следващата сутрин. Значи в супата е имало приспивателно. Следователно... О, Боже! Всичко изглежда някаква лудост!“

Стана и отиде до врата, която се оказа отключена. Разгледа къщата. Беше тиха и празна.

Джейн постави ръка върху болящата я глава и се опита да мисли.

После видя един скъсан вестник, търкалящ се до предната врата. Имаше големи заглавия, които привлякоха погледа ѝ. Прочете:

„Американска бандитка в Англия. Момичето с червената рокля. Сензационно нападение в базара Ориън хаус.“

Олюлявайки се, Джейн излезе навън на слънце. Седна на стълбите. Зачете се и очите ѝ се разшириха от изненада. Фактите бяха малко и представени сбито.

Веднага след отпътуването на Великата херцогиня Полин трима мъже и момиче в червена рокля извадили револвери и успели да сплшат тълпата. Прибрали стоте перли и избягали с бърза състезателна кола. До момента не бяха открити.

В последните новини (беше късен вечерен вестник) имаше няколко думи за това, че „бандитката в червена рокля“ е отседнала в „Блиц“ под името госпожица Монтресор от Ню Йорк.

– Аз съм съсипана! – възкликна отчаяно Джейн. – Напълно съсипана! Винаги съм знаела, че тук има клопка.

Тогава се стресна. Чу се странен звук. Глас на мъж, произнасящ една и съща фраза през кратки интервали.

– По дяволите! По дяволите! – И после отново: – По дяволите!

Джейн се развълнува. Тези думи изразяваха толкова точно собствените ѝ чувства. Изтича надолу по стълбата. Зад нея лежеше млад мъж. Полагаше усилия да повдигне главата си от земята. Лицето му я впечатли. Беше едно от най-красивите, които някога бе виждала. Имаше луннички и леко насмешлив израз.

– По дяволите, главата ми! По дяволите! Аз... – пъшкаше младежът.

Той замълча и втренчи поглед в Джейн.

– Сигурно сънувам – изрече тихо той.

– И аз си казах същото. Но не сънуваме. Какво ви е на главата? – попита Джейн.

– Някой ме удари. За щастие главата ми е дебела.

Повдигна се до седнало положение и направи кисела физиономия.

– Надявам се скоро мозъкът ми да започне да работи. Както виждам, все още съм на същото място.

– Как попаднахте тук? – попита с любопитство Джейн.

– Това е дълга история. Между другото вие не сте Великата херцогиня, как ѝ беше името, нали?

– Не съм. Аз съм обикновената Джейн Кливланд.

– В никакъв случай не сте обикновена – каза младежът, гледайки я с искрен възторг.

Джейн се изчерви.

– Би трябвало да се опитам да намеря малко вода или нещо друго, нали? – попита несигурно тя.

– Предполагам, че така се постъпва – съгласи се младежът. – Все едно, по-скоро бих пийнал уиски, ако можете да намерите.

Джейн не успя да намери уиски. Младежът пийна голяма глътка вода и заяви, че е по-добре.

– Да ви разкажа ли моите приключения, или вие ще разкажете първа? – попита той.

– Вие пръв.

– Моите не са много. Случайно забелязах, че Великата херцогиня влезе в онази стая на обувки с нисък ток, а излезе с висок ток. Това ми се стори доста странно. Не обичам странните неща. Последвах колата с мотоциклета си и видях, че ви въвеждат в тази къща. Около десет минути по-късно, профуча и спря голяма състезателна кола. Слязоха момиче в червено и трима мъже. Тя беше с обувки с ниски токчета. Влязоха в къщата. Скоро навън излязоха ниски токчета и черно-бяла рокля, и отпътуваха с първата кола заедно с възрастна дама и висок мъж с руса брадичка. Другите тръгнаха със състезателната кола. Мислех си, че всичките са си отишли и тъкмо се опитвах да вляза през онзи прозорец и да ви освободя, когато някой ме удари отзад по главата. Това е всичко. Сега е ваш ред.

Джейн разказа своите приключения и завърши:

– Голям късмет е за мен, че сте ме последвали. Разбирате ли в какво ужасно положение щях да съм в противен случай? Великата херцогиня би имала безупречно алиби. Тя е напуснала базара преди грабежа и е пристигнала в Лондон в собствената си кола. Би ли повярвал някой на моята фантастична история?

– За нищо на света – каза убедено младежът.

Бяха толкова погълнати от разказите си, че съвсем забравиха за заобикалящия ги свят. Изведнъж се стреснаха, вдигнаха глави и видяха висок мъж с тъжно лице, облегнат на стената. Той им кимна и каза:

– Много интересно.

– Кой сте вие? – поиска да узнае Джейн.

Тъжният мъж леко премигна и любезно отговори:

– Детектив-инспектор Фаръл. Беше ми много интересно да чуя вашата история и тази на младата дама. Щеше да ни е малко трудно да

повярваме на нейната поради една-две подробности.

– Например?

– Ами виждате ли, тази сутрин научихме, че истинската Велика херцогиня е избягала с един шофьор в Париж.

Джейн остана с отворени уста.

– После разбрахме, че в страната е пристигнала онази американска „бандитка“ и очаквахме някакъв удар. Ще ги хванем много скоро, мога да ви го обещаю. Бихте ли ме извинили за малко?

Той изтича нагоре по стълбите и влезе в сградата.

– Я виж ти! – възкликна многозначително Джейн и продължи: – Мисля, че сте проявили голяма наблюдателност, забелязвайки разликата в обувките.

– Съвсем не – отвърна младежът. – Обучаван съм на обушарски занаят. Баща ми е нещо като крал на обувките. Искаше и аз да се захвана с него... да се ожена и да се установя. И разни такива неща. Не че имаше предвид някоя конкретно... просто по принцип. Но аз исках да стана художник – завърши с въздишка той.

– Толкова съжалявам – каза съчувствено Джейн.

– От шест години се опитвам. Няма смисъл да си затварям очите пред фактите. Скапан художник съм. Достатъчно съм умен, за да зарежа това и да се върна вкъщи като блудния син. Чака ме сериозна работа.

– Работата е голямо нещо – съгласи се замислено Джейн. – Мислите ли, че и за мен можете да намерите някоя работа, свързана с обушарския занаят?

– Бих могъл да ви предложи нещо по-добро, ако искате.

– О, какво?

– Сега няма значение. Ще ви кажа по-късно. Знаете ли, до вчера не бях срещал момиче, за което да знам, че мога да се ожена.

– Вчера?

– На базара. Тогава я видях. Единствената!

Погледна Джейн много настойчиво.

– Колко са красиви ралиците – каза бързо Джейн със силно зачервени бузи.

– Това е вълчи боб – рече младежът.

– Няма значение – отвърна Джейн.

– Никакво – съгласи се той. И леко се приближи.

КРАЙ

© 1934 Агата Кристи
© 1995 Елена Захариева, превод от английски
© 1995 Иван Захариев, превод от английски

Agatha Christie
Jane in Search of a Job, 1934

Публикация

Агата Кристи. Загадката на Листърдейл. Разкази
Издаелство „Абагар холдинг“, София, 1995 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7817>]